

VYL:n fosforiohje: Fosforiasetuksen mukainen fosforin käyttö viherrakentamisen kasvualustoissa

Käytännön ohje viheralueiden suunnitteluun
05-2024

MAA- JA METSÄTALOUSHALLITUKSEN fosforiasetuksessa (64/2023) määritellään ylärajat fosforin käytölle viherrakentamisessa ja viheralueiden kunnossapidossa hehtaarikoh-
taisesti (Taulukko 1). Sääntely koskee osin **liu-
koista** ja osin **kokonaisfosforia**, ja taajamien
ulkopuoliselle väylärakentamiselle on muita
käyttökohteita tiukemmat ylärajat. Liu-
koisen fosforin analysoimiseen on käytössä Suomes-
sa kaksi eri menetelmää, jotka antavat hieman
erilaisia tuloksia. Kokonaisfosforin osalta ana-
lyysimenetelmillä ei ole yhtä suuria eroja, eikä
niitä tarvitse huomioida.

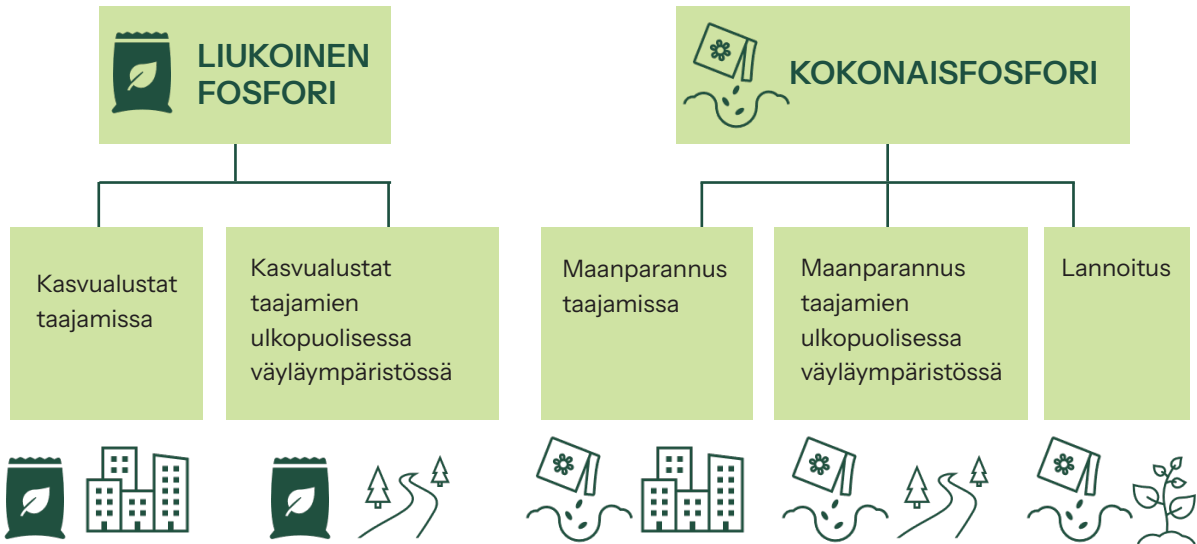
Fosforiasetuksessa säädellään nyky-
käytännön mukaisessa tuotteistetussa
kasvualustassa olevaa liukoista fosforia.

Fosforirajojen seurantaa varten fosfori mää-
ritetään lainsäädännön mukaan **lannoiteval-
miste-asetuksen mukaisella menetelmällä**
(ns. CAT-uutto, kasvualustan tuoteselosteessa
tai kysyttävä valmistajalta erikseen). Suomes-
sa on totuttu käyttämään Viljavuustutkimuk-
sen ammoniumasettiutolla tuotettuja tu-
loksia, joihin myös VYL-suositus viittaa.

Jos kasvualusta tehdään paikallista
maa-ainesta parantamalla, maanparannus-
aineissa ja lannoitteissa levitettävää fosforia
koskee **kokonaisfosforin** yläraja. Myös jo ra-
kennetun kasvualustan lannoittamiseen ra-
kentamisen jälkeen on määritetty yläraja an-
nettavalle kokonaisfosforille vuositasolla.

Taulukko 1. Fosforiasetuksen (64/2023) raja-arvot liukoiselle ja kokonaisfosforille viherrakentamisessa ja -kunnossapidos-
sa. Liujoinen fosfori tarkoittaa lannoiteasetuksen mukaisella (tuoteselosteen) menetelmällä määritettyä liukoista fosforia.

	Liukoinen/ kokonais-P	Taajama kg/ha	Taajaman ulkopuoliset väyläympäristöt kg/ha
Kasvualusta	Liukoinen P	60	30
Maanparannus ja lannoitus rakennusvaiheessa	kokonais-P	20	15
Maanparannus ja lannoitus kunnossapidossa, vuodessa	kokonais-P	15	15

Kuva 1. Fosforin sääntely koskee osin liukoista, osin kokonaisfosforia, ja sallitut määrät ovat alemmat taajamien ulkopuolisessa väyläympäristössä kuin muunlaisilla alueilla.

Suunnitteluvaiheessa varmistetaan, että suunnitelma on mahdollista toteuttaa ylittämättä fosforiasetuksen raja-arvoja. Koko suunnittelualueelle lisättävien kasvualustojen ja lannoituksen P-määrä on sellainen, että jos käytetään fosforipitoisuudeltaan suositusten mukaisia tuotteita, alue voidaan toteuttaa asetuksen P-rajoja ylittämättä. Suunnitelman P-raja-arvojen mukaisuuden tarkistamiseen tehdään laskuri.

Kasvualustojen rakentaja on kuitenkin viime kädessä vastuussa siitä, että asetusta noudatetaan. Tarkistus tehdään kasvualustojen osalta tuoteselosteen tietojen (CAT-uuttofosforin) mukaan, ja tarvittaessa rakentaja voi valita laajalta suositusalueelta fosforipitoisuudeltaan niukempia kasvualustatuotteita. Esim. vaatelioiden kasvien kasvualustan liukoisen fosforin suositusalue on 5-30 ja karujen 3-20 mg/l (VYL:n suositus, 2019).